

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 583/2014-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., vedené pod spisovými značkami: Rvp 991/2014 až Rvp 1007/2014, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

- postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaniach vedených pod spisovými značkami: 41 CoE 189/2012 a jeho uznesením z 8. augusta 2012 (Rvp 991/2014), 43 CoE 263/2012 a jeho uznesením z 19. septembra 2012 (Rvp 992/2014), 13 CoE 111/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012 (Rvp 993/2014), 16 CoE 265/2012 a jeho uznesením z 25. októbra 2012 (Rvp 994/2014), 13 CoE 181/2012 a jeho uznesením z 2. augusta 2012 (Rvp 995/2014), 13 CoE 292/2012 a jeho uznesením z 26. novembra 2012 (Rvp 996/2014), 14 CoE 77/2013 a jeho uznesením z 12. apríla 2013 (Rvp 997/2014), 17 CoE 202/2012 a jeho uznesením z 26. októbra 2012 (Rvp 998/2014) a 15 CoE 150/2012 a jeho uznesením z 31. októbra 2012 (Rvp 999/2014) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod spisovými značkami: 7 Cdo 7/2013 a jeho uznesením z 21. októbra 2013 (Rvp 991/2014), 7 Cdo 23/2013 a jeho uznesením

z 21. októbra 2013 (Rvp 992/2014), 6 Cdo 283/2012 a jeho uznesením z 30. septembra 2013 (Rvp 993/2014), 7 ECdo 28/2013 a jeho uznesením z 23. októbra 2013 (Rvp 994/2014), 5 Cdo 1/2013 a jeho uznesením z 28. novembra 2013 (Rvp 995/2014), 1 Oboer 101/2013 a jeho uznesením z 29. októbra 2013 (Rvp 996/2014), 1 Oboer 267/2013 a jeho uznesením z 29. októbra 2013 (Rvp 997/2014), 3 Cdo 83/2013 a jeho uznesením z 28. októbra 2013 (Rvp 998/2014) a 5 ECdo 6/2013 a jeho uznesením z 24. októbra 2013 (Rvp 999/2014),

- postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 21 CoE 481/2012 a jeho uznesením z 26. marca 2013 (Rvp 1000/2014) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 ECdo 115/2013 a jeho uznesením zo 7. novembra 2013 (Rvp 1000/2014),

- postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených pod spisovými značkami: 19 CoE 133/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012 (Rvp 1001/2014), 2 CoE 36/2013 a jeho uznesením z 20. februára 2013 (Rvp 1002/2014), 6 CoE 161/2012 a jeho uznesením z 3. augusta 2012 (Rvp 1003/2014) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod spisovými značkami: 6 Cdo 298/2012 a jeho uznesením z 15. augusta 2013 (Rvp 1001/2014), 4 ECdo 195/2013 a jeho uznesením z 24. októbra 2013 (Rvp 1002/2014), 3 Cdo 349/2012 a jeho uznesením z 30. septembra 2013 (Rvp 1003/2014),

- postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CoE 76/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012 (Rvp 1004/2014) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 203/2012 a jeho uznesením z 24. októbra 2013 (Rvp 1004/2014),

- postupom Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod spisovými značkami: 21 CoE 113/2012 a jeho uznesením z 26. júna 2012 (Rvp 1005/2014), 5 CoE 48/2012 a jeho uznesením z 28. septembra 2012 (Rvp 1006/2014), 8 CoE 43/2012 a jeho uznesením z 29. júna 2012 (Rvp 1007/2014) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod spisovými značkami: 3 Cdo 373/2012 a jeho uznesením

z 30. septembra 2013 (Rvp 1005/2014), 7 Cdo 13/2013 a jeho uznesením z 21. októbra 2013 (Rvp 1006/2014) a 5 Cdo 84/2013 a jeho uznesením z 24. októbra 2013 (Rvp 1007/2014), a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 991/2014 až Rvp 1007/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 991/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 28. januára 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajských súdov v Banskej Bystrici, Bratislave, Trenčíne, Trnave a Žiline v už uvedených konaniach a ich uzneseniami (ďalej aj „napadnuté konania a uznesenia krajských súdov“) a tiež postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“; ďalej aj „napadnuté konania a uznesenia najvyššieho súdu“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere sťažovateľka poskytla dlžníkom úver, pričom poskytnuté peňažné prostriedky jej boli dlžníci povinní

vrátiť podľa podmienok dohodnutých v úverových zmluvách. Na zabezpečenie úverov bola priamo v úverových zmluvách dojednaná buď rozhodcovská doložka, ktorou bola v prípade sporu medzi zmluvnými stranami úverovej zmluvy založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou, a. s., Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd“), alebo dlžníci priamo v úverových zmluvách splnomocnili sťažovateľkou menovite uvedenú tretiu osobu (ďalej len „splnomocnenec“), ktorá v prípade, ak dlžník svoje povinnosti z úverovej zmluvy nesplnil, mala oprávnenie podpísať v mene dlžníka notársku zápisnicu o uznaní dlhu dlžníkom, ktorá mala mať povahu exekučného titulu.

Z dôvodu, že dlžníci svoje záväzky vyplývajúce im z predmetných úverových zmlúv dobrovoľne neplnili, tieto sa voči sťažovateľke stali splatnými a v nadväznosti na uvedené sťažovateľka v prípadoch, kde bolo udelené splnomocnenie na spísanie notárskej zápisnice, na podklade tohto exekučného titulu (notárskej zápisnice) iniciovala začatie exekučných konaní, a v prípadoch, kde bola dojednaná rozhodcovská doložka, na jej podklade začala rozhodcovské konania pred zmluvnými stranami zvoleným rozhodcovským súdom, ktorého rozhodcovské rozsudky sa tak stali exekučnými titulmi, na podklade ktorých sťažovateľka iniciovala začatie exekučných konaní.

Potom, ako príslušné okresné sudy v začatých exekučných konaniach poverili sťažovateľkou zvoleného súdneho exekútora vykonaním exekučných konaní, uzneseniami príslušných okresných súdov boli exekúcie ex offo zastavené, resp. vyhlásené za neprípustné a následne zastavené. Na základe odvolaní sťažovateľky boli tieto uznesenia okresných súdov potvrdené uzneseniami príslušných krajských súdov ako vecne správne.

Okresné sudy podľa sťažovateľky rozhodli nad rámec svojej právomoci, keď bez návrhu exekúcie zastavili, čím jej mali odňať možnosť konať pred súdom, pretože jej nebolo umožnené vyjadriť sa, aj napriek tomu, že toto rozhodnutie v konečnom dôsledku zásadným spôsobom ovplyvnilo jej právne postavenie, hoci podľa nej má síce v tom-ktorom prípade k dispozícii exekučný titul, a to rozhodcovský rozsudok alebo notársku zápisnicu,

avšak tento je nevykonateľný. Uvedené pochybenie okresných súdov podľa tvrdenia sťažovateľky nenapravili ani krajské sudy.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii namieta právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti krajských súdov a najvyššieho súdu, ktorým vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec.

Sťažovateľka za relevantné pochybenie v postupe a rozhodovaní krajských súdov, ako aj najvyššieho súdu považuje predovšetkým skutočnosť, že o zastavení uvedených exekučných konaní bolo rozhodnuté bez toho, aby boli predtým účastníci exekučných konaní upozornení na podľa všeobecných súdov neprijateľnú (nekalú) zmluvnú podmienku a bolo im umožnené sa k nej vyjadriť. V nadväznosti na to sťažovateľka tvrdí, že mala byť ukrátená o reálnu možnosť domáhať sa, aby všeobecné sudy konajúce v jej právnych veciach zohľadnili jej nesúhlas so záverom o neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Uvedeným postupom krajských súdov a najvyššieho súdu došlo podľa sťažovateľky k porušeniu čl. 47 charty, teda k porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy, ako aj práva na spravodlivý proces vrátane porušenia zásady kontradiktórnosti konania.

Najvyšší súd sa podľa sťažovateľky tiež dopustil porušenia jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože sa „*neobrátil na Súdny dvor Európskej únie s otázkou, ktorú paradoxne v čase jeho konania už Súdny dvor Európskej únie riešil ani nevyčkal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora...*“. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. C-472/11 z 21. 2. 2013, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodit' dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená, avšak zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania

ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel ustanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy.

Sťažovateľka je tiež toho názoru, že najvyšší súd „*sa mal obrátiť na Súdny dvor Európskej únie vo veci výkladu čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/ES v tom zmysle, či rozhodcovská doložka, podľa ktorej musí spotrebiteľ riešiť spory s dodávateľom, ak tak navrhne dodávateľ, v rozhodcovskom konaní, je podľa § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, pretože pri prihliadnutí na relevantnú judikatúru Spolkového súdneho dvora v Nemecku a Ústavného súdu Českej republiky by nemohol dodržať jednu z podmienok acte clair, že výklad a správna aplikácia čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/ES musia byť úplne zjavné, čo vyžaduje zohľadniť okrem jazykových verzií textu, používania terminológie a právnych pojmov komunitárneho práva, vzatie na zreteľ odlišnosti interpretácie komunitárneho práva ak ubezpečenie sal, že výklad vnútroštátneho súdu je rovnako zjavný ostatným súdom členských štátov. Najvyšší súd Slovenskej republiky si túto povinnosť nesplnil.*“. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na viacero rozhodnutí Spolkového súdneho dvora v Nemecku a Ústavného súdu Českej republiky.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 47 charty a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uzneseniami krajských súdov a postupom a uzneseniami najvyššieho súdu v uvedených konaniach, zruší uznesenia krajských súdov a uznesenia najvyššieho súdu, veci vráti na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažností je námietka sťažovateľky o porušení ňou označených práv zaručených ústavou, chartou a dohovorom postupom a označenými uzneseniami krajských súdov, ako aj postupom a označenými uzneseniami najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi.

Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností, ktoré sú predmetom tohto prerokovania pred ústavným súdom, a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a najvyššieho súdu, proti ktorému (okrem iného) tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc označené právne normy, tak, že predmetné sťažnosti spojil na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajských súdov v označených konaniach a ich uzneseniami

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody,

ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd v danom prípade považoval za významné zaujať postoj k zásadnému problému nastolenému sťažnosťami sťažovateľky, a to, či krajské súdy rozhodujúce v rámci exekučných konaní o odvolaniach proti prvostupňovým rozhodnutiam, ktorými boli exekúcie zastavené, mali právomoc skúmať prípustnosť exekúcií z hľadiska relevantnosti exekučných titulov, ktorými boli rozhodcovské rozsudky rozhodcovského súdu, resp. notárske zápisnice obsahujúce právny záväzok.

Ústavný súd po preskúmaní sťažností zistil, že argumenty sťažovateľky sú v podstate totožné s jej argumentmi, ktoré použila v celom rade iných obdobných sťažností, o ktorých

už pri ich predbežnom prerokovaní rozhodol tak, že ich vo vzťahu k uzneseniam krajských súdov, ktorými boli potvrdené rozhodnutia okresných súdov o zastavení exekúcií, odmietol ako zjavne neopodstatnené. Sťažovateľka v danom prípade označila len iné konania krajských súdov, postupom ktorých malo dôjsť k porušeniu ňou označených práv. Z takmer totožnej argumentácie sťažovateľky uvedenej v jej sťažnostiach možno vyvodiť, že odôvodnenie napadnutých uznesení krajských súdov obsahovalo, čo sa týka skutkových zistení a právneho posúdenia vecí krajskými súdmi, obdobné závery, ako vo veciach, ktoré už boli ústavným súdom predbežne prerokované a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuté.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach podrobne analyzoval dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažností sťažovateľky, pričom v týchto rozhodnutiach vyslovil, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj na účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku. V tejto súvislosti na podporu svojej argumentácie ústavný súd poukázal na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá je sťažovateľke známa aj z napádaných rozhodnutí krajského súdu v obdobných právnych veciach (napr. R 56/1995, R 58/1997, R 70/1998 a R 72/1998 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

Pri predbežnom prerokovaní týchto sťažností sa teda ústavný súd plne stotožňuje s odôvodnením svojich predchádzajúcich rozhodnutí, napr. uznesení sp. zn. III. ÚS 242/2011 z 31. mája 2011, sp. zn. III. ÚS 397/2011 z 27. septembra 2011, sp. zn. II. ÚS 473/2011 z 20. októbra 2011, sp. zn. I. ÚS 227/2012 zo 16. mája 2012, sp. zn. III. ÚS 397/2011 z 27. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 227/2012 zo 16. mája 2012, sp. zn. IV. ÚS 299/2012 zo 7. júna 2012 sp. zn. I. ÚS 382/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. II. ÚS 303/2012 z 5. septembra 2012, sp. zn. III. ÚS 7/2013 z 15. januára 2013, sp. zn. II. ÚS 377/2013 z 26. júna 2013 a sp. zn. III. ÚS 386/2013 z 28. augusta 2013, ako aj ďalších rozhodnutí (naposledy IV. ÚS 307/2014 z 23. mája 2014), ktoré skončili

odmietnutím rovnakých, opakujúcich sa sťažností sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pri akceptovaní právnych záverov rozhodnutí všeobecných súdov o vyhlásení exekúcií za neprípustné a jej zastavení v rádovo stovkách prípadov, pretože rozhodcovské rozsudky alebo notárske zápisnice, na podklade ktorých boli exekúcie vedené (resp. navrhnuté), neboli z rôznych dôvodov spôsobilými exekučnými titulmi na vedenie exekúcií.

V označených uzneseniach ústavný súd odpovedal aj na argumentáciu sťažovateľky, tvrdiacej, že došlo k pochybeniu v postupe krajského súdu spočívajúcom v zastavení uvedených exekučných konaní bez toho, aby bolo predtým rozhodnuté o jej návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP z dôvodu potreby podania žiadosti Súdnemu dvoru na rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj na argumentáciu sťažovateľky o porušení práva na účinný prostriedok nápravy a zásady kontradiktórnosti konania tým, že konajúce súdy pred rozhodnutím o posúdení zmluvnej podmienky (rozhodcovskej doložky) ako nekalej, resp. pred posúdením splnomocnenia udeleného povinným ako absolútne neplatného, nedali účastníkom konania príležitosť vyjadriť sa k týmto dôvodom, tak ako to sťažovateľka odvodzuje z rozsudku Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. C-472/11 z 21. 2. 2013.

Keďže sťažovateľke sú už z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti ústavného súdu notoricky známe dôvody, pre ktoré ústavný súd iné jej obdobné sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnené, nepovažuje za účelné uvádzať podrobnejšie argumenty, pre ktoré dospel k rozhodnutiu vyplývajúcemu z 2. bodu výroku tohto uznesenia, a v tejto súvislosti odkazuje na odôvodnenie uvedených rozhodnutí ústavného súdu vydaných v obdobných sťažovateľkiných veciach.

Vzhľadom na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na

úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu označených krajských súdov a ich napadnutým uzneseniam odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

Vo vzťahu k niektorým konaniam krajských súdov a ich uzneseniam ústavný súd tiež zistil, že sťažnosti sťažovateľky, ktorými sa domáhala vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, boli ústavným súdom už odmietnuté z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti napr. vo vzťahu k postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici uzneseniami sp. zn. III. ÚS 8/2013 z 15. januára 2013 (sp. zn. 41 CoE 189/2012 a jeho uznesenie z 8. augusta 2012), sp. zn. III. ÚS 453/2013 z 26. septembra 2013 (sp. zn. 43 CoE 263/2012 a jeho uznesenie z 19. septembra 2012), k postupu Krajského súdu v Bratislave uznesením sp. zn. II. ÚS 109/2014 z 30. januára 2014 (sp. zn. 21 CoE 481/2012 a jeho uznesenie z 26. marca 2013), k postupu Krajského súdu v Trenčíne uznesením sp. zn. II. ÚS 588/2012 z 13. decembra 2012 (sp. zn. 19 CoE 133/2012 a uznesenie z 28. júna 2012), ku konaniu Krajského súdu v Trnave uznesením sp. zn. III. ÚS 510/2012 z 23. októbra 2012 (sp. zn. 3 CoE 76/2012 a uznesenie z 28. júna 2012) a vo vzťahu ku konaniu Krajského súdu v Žiline uznesením sp. zn. I. ÚS 514/2012 zo 17. októbra 2012 (sp. zn. 21 CoE 113/2012 a uznesenie z 26. júna 2012).

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka vecí, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosti sťažovateľky v časti, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými uzneseniami označených krajských súdov, sú tiež neprípustné, a preto ich pri predbežnom prerokovaní

podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde mohol odmietnuť aj z tohto dôvodu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu a jeho napadnutými uzneseniami

Sťažovateľka v sťažnostiach tiež namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu, ktorými boli ňou podané dovolania odmietnuté ako neprípustné.

Ústavný súd už uviedol, že „Predpokladom uplatnenia práva na spravodlivý proces, ktoré sa zaručuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je nezávislosť a nestrannosť súdu. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru.“ (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP.

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenia najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolaní je v napadnutých uzneseniach zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutých uznesení najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolania sťažovateľky odmietnuť ako neprípustné, a to jednak podľa § 239 OSP, ako aj podľa § 237 OSP.

Otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Pokiaľ sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ňou podaných dovolaní nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv. K námietkam uvedeným v sťažnostiach ústavný súd tiež konštatuje, že najvyšší súd v rámci dovolacieho

konania nerozhodoval o veciach meritórne, ale iba procesne, nezistiac dovolacie dôvody podľa § 237 OSP.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažností na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv. Napadnuté uznesenia najvyššieho súdu nemôžu byť v takej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj preto, že toto porušenie sa nedá vyvodiť iba z určitého výkladu a aplikácie platných procesných noriem upravujúcich postup občianskoprávných súdov v opravných konaniach (podobne aj I. ÚS 66/98, II. ÚS 811/00).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosti sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnené.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 47 charty postupom a ostatnými uzneseniami krajského súdu a postupom a uzneseniami najvyššieho súdu

V súvislosti s námietkou sťažovateľky, v zmysle ktorej pochybenie v postupe najvyššieho súdu spočíva najmä v tom, že rozhodol o dovolaniach sťažovateľky bez toho, aby predtým podal žiadosť Súdnemu dvoru na rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia č. k. IV. ÚS 299/2012-16 zo 7. júna 2012 vo veci inej sťažnosti podanej sťažovateľkou, v ktorom ústavný súd sťažovateľke podrobne vysvetlil, že „nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom EÚ, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 129/2010)“, pričom svoj právny názor zároveň oprel aj o uznesenie Spolkového ústavného súdu BVerfG, 2 BvR 2419/06

zo 6. 5. 2008 a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. 9. 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07.

Dôvody, pre ktoré všeobecné súdy nepovažujú za potrebné obracať sa na Súdny dvor vo veci vykladania smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých zmluvných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, preto ústavný súd považuje za akceptovateľné (bližšie napr. II. ÚS 304/2012) a sťažovateľkou predloženú argumentáciu k tejto otázke ústavný súd nepovažoval za spôsobilú vyvrátiť záver o ústavnej konformnosti postupu krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu v napadnutých konaniach.

Na uvedenom nemení nič ani argumentácia sťažovateľky o porušení práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces zaručeného čl. 47 charty a z neho vyplývajúcej zásady kontradiktórnosti konania tým, že konajúce súdy pred rozhodnutím o posúdení zmluvnej podmienky (rozhodcovskej doložky) ako nekalej nedali účastníkom konania príležitosť vyjadriť sa k týmto dôvodom, tak ako to sťažovateľka odvodzuje z rozsudku Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. C-472/11 z 21. 2. 2013. Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým pripomína, že sťažovateľka mala možnosť oboznámiť sa s dôvodmi zastavenia exekučného konania z uvádzaných dôvodov z uznesení okresného súdu, proti ktorým aj podala odvolania, v ktorých sa k týmto dôvodom vyjadrila. Obdobne aj povinní z exekúcie, ktorí majú v zmluvnom vzťahu so sťažovateľkou postavenie spotrebiteľov, mali po doručení uznesení prvostupňového súdu možnosť vyjadriť sa (prípadne podať odvolanie proti uzneseniu okresného súdu) v tom smere, že si neprajú, aby bolo v ich prípadoch vylúčené uplatnenie nekalej zmluvnej podmienky. Sťažovateľkou uplatnenými argumentmi sa krajský súd v napadnutých uzneseniach náležite zaoberal a vyložil svoje závery, pre ktoré vzhladol uznesenia okresného súdu ako vecne správne.

Pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovaných prípadoch v konaní na oboch stupňoch). Presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciemu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu bez reálnej možnosti konvalidovať

prípadné procesné nedostatky vlastným postupom. Na základe uvedeného preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajských súdov a ich uzneseniami, rovnako ako postupom najvyššieho súdu a jeho napadnutými uzneseniami bol v daných veciach princíp kontradiktórnosti súdneho konania, ktorý je obsahom práva zaručeného aj v čl. 47 charty, dodržaný, čím k jeho porušeniu dôjsť nemohlo.

Na základe uvedených dôvodov boli preto sťažnosti sťažovateľky aj v tejto časti odmietnuté ako zjavne neopodstatnené.

Keďže sťažnosti sťažovateľky boli ako celok odmietnuté, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2014